

KS. KRZYSZTOF JEŻYNA

## CHRZEST PODSTAWĄ NOWEJ EWANGELIZACJI JAKO ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA KOŚCIÓŁ

Głoszenie Ewangelii i udzielanie chrztu stanowi centrum apostołskiego posłannictwa Kościoła. Pamiętając, że nowy człowiek – który otrzymuje nowe życie na chrzcie – jest przedmiotem i podmiotem nowej ewangelizacji, trzeba powiedzieć, że nowa ewangelizacja bądź przygotowuje do chrztu lub też życia według przyrzeczeń, bądź wskazuje na pola odpowiedzialności tych, którzy w duchu zobowiązań chrzcielnych podejmą nowe życie naśladowując Chrystusa i żyjąc we wspólnocie Kościoła. Nowa ewangelizacja zmierza więc do budowy Kościoła poprzez podjęcie odpowiedzialności za Kościół oraz przez udział w posłannictwie misyjnym Kościoła<sup>1</sup> Ale i odwrotnie owocne przeżywanie sakramentów inicjacji, które można nazwać „liturgią życia”, prowadzi do nieustannej odnowy ewangelizacji<sup>2</sup>

Jan Paweł II mówiąc, że cała misja Kościoła koncentruje się i rozwija właśnie w ewangelizacji, stwierdził, że „dzięki ewangelizacji możliwe jest budowanie i kształtowanie Kościoła jako wspólnoty wiary [...] przysposabia do chrztu i do Eucharystii, umacnia w postanowieniu i urzeczywistnianiu

---

Ks. dr KRZYSZTOF JEŻYNA – adiunkt Katedry Teologii Moralnej Szczegółowej KUL; adres do korespondencji: ul. Fabryczna 19/36, 20-301 Lublin, e-mail: krzycho@kul.lublin.pl.

<sup>1</sup> „Kościół stoi wobec naglącego zadania, jakim jest głoszenie Dobrej Nowiny wszystkim oraz prowadzenie tych, którzy słuchają, do chrztu i do chrześcijańskiego życia. [...] Wielkim wyzwaniem dla ochrzczonych będzie zawsze chrześcijańskie życie zgodne z przyrzeczeniami chrzcielnymi” J a n P a w e ł I I. Adhortacja apost. *Ecclesia in Africa* (14.09.1995) nr 74; dalej cyt.: EA.

<sup>2</sup> Por. A. M. T r i a c c a. „*Liturgia della vita*” e „*partecipazione alla liturgia*” A proposito di „*sacramenti e vita*” del fedele laico. W: *Laici per una nuova evangelizzazione. Studi sull'esortazione apostolica „Christifideles laici” di Giovanni Paolo II.* Red. M. Toso. Leumann (To) 1990 s. 123.

postanowienia prowadzenia nowego życia wedle Ducha”<sup>3</sup> Nowa ewangelizacja przyczynia się więc do budowy Kościoła zarówno poprzez doprowadzenie do postawy wiary, jak też poprzez wprowadzenie w rzeczywistość nowego życia w sakramencie chrztu.

Sakrament chrztu jest fundamentem życia chrześcijańskiego, źródłem i umocnieniem dla nowego życia dziecka Bożego, a jednocześnie staje się źródłem odpowiedzialności za Kościół. Należy pamiętać o podstawowym związku wiary z chrztem. Początek życia chrześcijańskiego może być opisany albo przez wiarę, albo przez chrzest, choć powinny być rozumiane łącznie<sup>4</sup> W porządku sakramentalnym należy wskazać na znaczenie chrztu, zaś od strony udziału człowieka, jego otwarcia się i odpowiedzi na wezwanie Boże trzeba mówić o wierze jako postawie pozwalającej wniknąć w życie Boże.

Wezwanie do wiary i chrztu było od początku praktyką Kościoła apostołskiego. Poczynając od dnia Pięćdziesiątnicy rozpoczął się czas misji Kościoła, gdzie ewangelizacji apostołskiej towarzyszyło wezwanie do chrztu w imię Trójcy Przenajświętszej<sup>5</sup> Trzeba jednak zauważyć, że udzielenie chrztu wymagało wiary, jak też wymagało jej pogłębienia: „narodziny Kościoła idą w parze z początkiem ewangelizacji. Można powiedzieć, że jest to równocześnie początek katechezy. Od tej pory każde przemówienie Piotra jest nie tylko głosem Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie, a więc aktem ewangelizacji – ale spełnia również funkcję pouczenia przygotowującego do przyjęcia chrztu: jest katechezą chrzcielną”<sup>6</sup> Dlatego przyjęcie wiarą Ewangelii oraz chrzest w imię Jezusa Chrystusa, a z polecenia Jezusa w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego stanowią fundament teorii i praktyki życia chrześcijańskiego<sup>7</sup>

Jak było już powiedziane, ewangelizacja zarówno przysposabia do przyjęcia chrztu, jak też motywuje do pełnego przyjęcia konsekwencji chrztu, a następnie bierzmowania i innych sakramentów, dzięki postawie nawrócenia.

<sup>3</sup> ChL 33.

<sup>4</sup> Por. J. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie w moralności Nowego Przymierza*. W: *Chrzest – nowość życia* (Homo meditans X). Red. A. J. Nowak, W. Słomka. Lublin: TN KUL 1992 s. 124.

<sup>5</sup> Por. J a n P a w e ł II. *Kat. Ewangelizacja i katecheza podstawowym zadaniem Kościoła* (5.12.1984) nr 2. Por. także K. R o m a n i u k. *Sakramentologia biblijna*. Warszawa: Wyd. Salezjańskie 1994 s. 17-18.

<sup>6</sup> J a n P a w e ł II. *Kat. Ewangelizacja i katecheza* nr 2.

<sup>7</sup> Por. W S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości chrześcijańskiej*. W: *Chrzest – nowość życia* s. 13-22.

Wiara i chrzest jest zarówno darem Boga, jak i ludzką odpowiedzią na ten dar. Wszyscy też uznają potrzebę wiary do przyjęcia zbawienia zawartego i ujawnionego w chrzcie.

Wiara rozumiana dynamicznie wskazuje na powiązanie chrztu i nawrócenia, bowiem nawrócenie warunkuje otrzymanie pełni nowego życia<sup>8</sup> Podkreślenie związku nawrócenia z chrztem jest ważne, gdyż są tacy, którzy dążą do oddzielania nawrócenia do Chrystusa od chrztu, uważając go za niekonieczny, ze względu na liczne czynniki historyczne i kulturowe<sup>9</sup> Ponadto w dobie sekularyzmu zostaje zubożona treść sakramentów, a brak wiary jako osobistego związku z Chrystusem sprowadza chrzest do płaszczyzny zwyczajowej<sup>10</sup>

Warunkiem pełnego przeżycia chrztu jest nawrócenie, w praktyce Kościoła katolickiego od człowieka dorosłego wymagane przed chrztem, w przypadku dziecka, gdy osiągnie dojrzałość. A. Santorski mówiąc w tym kontekście o pierwszym, a raczej podstawowym, nawróceniu, przekonuje, że brak głoszenia i realizowania pierwszego nawrócenia jest powodem słabości i niekonsekwencji w życiu chrześcijan. Stąd też pojawia się konieczność ewangelizacji, która ma doprowadzić do aktu wiary jako przyjęcia Jezusa i do nawrócenia<sup>11</sup> Dlatego można powiedzieć, że nowość życia powodują chrzest i wiara oraz życie z wiary i chrztu, stąd zasadnicze znaczenie ma świadomość chrztu<sup>12</sup> Zanim więc ochrzczeni będą przekazywać Ewangelię innym, sami muszą dać odpowiedź na nią przez wiarę, bowiem chrzest jest sakramentem wiary i dopiero wiara powoduje skuteczność tego sakramentu<sup>13</sup>

## I. CHRZEST DAREM I ZOBOWIĄZANIEM PROWADZENIA NOWEGO ŻYCIA

Ewangelizacja jest z jednej strony radosnym zwiastowaniem ogromu łaski Bożej i daru nowego życia, które zawiera się w sakramencie chrztu, a z drugiej ewangelizacja doznaje ożywienia i wiarygodności, gdy doprowadza do

---

<sup>8</sup> RMi 47

<sup>9</sup> Por. RMi 47; KK 6-9.

<sup>10</sup> Por. B. M i g u t. *Znaki Misterium Chrystusa*. Lublin: RW KUL 1996 s. 128.

<sup>11</sup> Por. *Duchowość sakramentów chrześcijańskiej inicjacji*. W: *Teologia duchowości katolickiej*. Lublin 1993 s. 152-154; Por. T r i a c c a. „*Liturgia della vita*” s. 124.

<sup>12</sup> Por. R. R a k. *Chrzest – nowością życia*. W: *Chrzest – nowość życia* s. 69.

<sup>13</sup> Por. tamże s. 70.

pełnego życia darami chrztu i wypełniania przyrzeczeń chrzcielnych. Chrzt, jak też wszystkie inne sakramenty, wymaga odczytywania z darów sakramentalnych moralnych wezwań i zobowiązań. Tu przyjdzie odczytać niektóre aspekty parenezy chrzcielnej, zwłaszcza te, które dotyczą ewangelizacji, pamiętając ciągle, że nowy człowiek jest podmiotem i przedmiotem nowej ewangelizacji.

Bogactwo darów nadprzyrodzonych sprawia, że całe życie chrześcijańskie jest określone przez pierwszy i podstawowy sakrament. Oznacza to jednak, że całe życie chrześcijanina wymaga odkrywania i realizowania darów chrztu. Chrzt jest osobowym zjednoczeniem z Chrystusem i włączeniem w misterium paschalne Chrystusa<sup>14</sup>, dzięki czemu dokonuje się konsekracja całego człowieka i obdarzenie godnością dziecka Bożego, to nowe narodzenie zapoczątkowuje jednocześnie nowy stosunek do Boga i ludzi<sup>15</sup>, otrzymany dar Ducha Świętego przynosi godność dziecka Bożego, niejako pełnię świętości bytowej i uczestnictwo w społeczności obdarzonej królewskim kapłaństwem<sup>16</sup>, równocześnie Duch Święty czyni ochrzczonego żywym członkiem eklezjalnego Ciała Chrystusa włączając go do wspólnoty Kościoła oraz wy-ciska na nim niezmażalne swoje piętno. Trzeba jednak zaznaczyć, że dla pełnego włączenia w Kościół – jako misterium zbawienia – potrzeba jeszcze bierzmowania i Eucharystii<sup>17</sup>

Chrzt przede wszystkim wszczepia w Chrystusa, a to oznacza powinność życia na wzór Jezusa Chrystusa oraz pełnienie Jego posłannictwa. Chrzt w imię Jezusa to możliwość życia i działania mocą zmartwychwstałego Pana, bowiem przyjęcie chrztu jest uznaniem nad sobą władzy Jezusa jako Pana i oddaniem się Jemu do dyspozycji<sup>18</sup>. Staje się to możliwe, gdyż ochrzczo-ny zostaje naznaczony pieczęcią, sakramentalnym znakiem: „oprócz ożywiającej i uświęcającej łaski Ducha Świętego, otrzymujemy na chrzcie pieczęć,

<sup>14</sup> Por. M i g u t. *Znaki Misterium Chrystusa* s. 119.

<sup>15</sup> Por. J. M i s i u r e k. *Chrzest – nowe stworzenie w Chrystusie*. W: *Chrzest – nowość życia* s. 90.

<sup>16</sup> Por. S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 154; W S ł o m k a. *Ku dojrzałości laikatu w Kościele i świecie. Studium według adhortacji Jana Pawła II „Christifideles laici”* W: *Dojrzałość chrześcijańska* (Homo meditans XI). Red. A. J. Nowak, W S ł o m k a. Lublin: TN KUL 1994 s. 125.

<sup>17</sup> Por. M i g u t. *Znaki Misterium Chrystusa* s. 119.

<sup>18</sup> Por. S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 149.

zwaną znamieniem (Ef 1, 13; por. 4, 30; 2 Kor 1, 22); jest znakiem przynależności. Ochrzczony człowiek staje się bowiem własnością Chrystusa”<sup>19</sup>

Św. Paweł wypracowuje mistykę uchrystusowanego życia, chodzi bowiem o takie zjednoczenie z Chrystusem w tajemnicy paschalnej (Rz 6, 3 n.), które powoduje wewnętrzne utożsamienie z Nim, aż do stwierdzenia: żyje we mnie Chrystus (Ga 2, 20), wszyscy włączeni w Jego Ciało podlegają procesowi uchrystusowania (Ef 1, 10), aż Chrystus osiągnie w nich pełnię doskonałości (Ef 4, 13)<sup>20</sup> Chrześcijanin to człowiek, który żyje w specyficznej chrystosferze<sup>21</sup> Ta wspaniała nowina o życiu w Chrystusie, która jest główną treścią ewangelizacji, wymaga nie tylko przyjęcia przez wiarę, ale także ufnej postawy życia w Chrystusie. Właśnie życie Chrystusa w nas i nas w Chrystusie sprawia, że etyka chrześcijańska zyskuje cechę chrystocentryczną, a nawet chrystonomiczną<sup>22</sup>

Poprzez wszczęcie w Chrystusa następuje wprowadzenie człowieka w tajemnicę Trójcy Świętej i usynowienie, czyli ustalenie relacji bytowej między Bogiem i człowiekiem, bowiem „chrzest odradza nas do życia dzieci Bożych, jednoczy nas z Jezusem Chrystusem, namaszcza w Duchu Świętym [...] jest sakramentem, który oznacza i urzeczywistnia nowe narodzenie z Ducha, ustanawia realne i nierozzerwalne więzy z Przenajświętszą Trójcą”<sup>23</sup> Chrzest poprzez nowe narodzenie umieszcza człowieka w nowym wymiarze odniesienia do Boga, paralelnie do relacji Syn–Ojciec. Odtąd chrześcijanin jako syn nastawiony jest całą egzystencją na Ojca przez Chrystusa w Duchu Świętym.

Trynitarnie działające zbawcze przemienienie człowieka ochrzczonego w dziecko Boże, udzielając mu daru przybranego synostwa<sup>24</sup> Zbawienie zawarte w chrzcie jest zaproszeniem do komunii miłości z Trójcą Świętą: „każdy ochrzczony staje się dzieckiem Boga Ojca (por. J 1, 12), Jezus, Syn Boży, staje się jego bratem (por. Rz 8, 29), a Duch Święty obdarza go swoją

<sup>19</sup> J a n P a w e ł II. *Kat. Chrzest w Kościele – wspólnocie kapłańskiej i sakramentalnej* (25.03.1992) nr 5.

<sup>20</sup> S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości* s. 17.

<sup>21</sup> Por. R o m a n i u k. *Sakramentologia biblijna* s. 18.

<sup>22</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 136.

<sup>23</sup> EA 73.

<sup>24</sup> Terminy „dzieciństwo” i „synostwo Boże” wyrażają jedną i tę samą rzeczywistość i należy rozpatrywać je komplementarnie.

miłością (por. Rz 5, 5). W ten sposób «przez Jezusa – w jednym Duchu – mamy przystęp do Ojca» (por. Ef 2, 18)”<sup>25</sup>

Dary chrztu pokazują, że wymiar ontologiczny wymaga dopełnienia moralnego, choć aspekt etyczny uwyrażnia aspekt bytowy godności dziecka Bożego. Dzieciństwo jest darem jako owoc dzieła odkupienia. Ten dar to moc, by człowiek stał się dzieckiem Bożym (J 1, 12), żyje natomiast jako dziecko, gdy wierzy w imię Jezusa Chrystusa (J 2, 23), postępuje moralnie, a zwłaszcza gdy miłuje bliźniego (1 J 3, 10; 4, 7)<sup>26</sup> Dojrzałość i doskonałość w życiu moralnym nie jest jedynie skutkiem wysiłku człowieka, ale jest owocem uczestnictwa w życiu Bożym<sup>27</sup>

Z owego daru dzieciństwa płyną szczególne zobowiązania, bowiem funkcjonowanie daru dzieciństwa zależy także od samego człowieka (J 1, 12). Pierwszym warunkiem jest wiara, gdyż przyjęcie Słowa pozwala aktualizować moc płynącą z daru. Tego typu wiara wymaga stałego oczyszczenia, powinna stać się wiarą zawierzenia, zdania się na Boga i powierzenia się Jego kierownictwu. Skoro wiara nie jest teorią, ale po prostu życiem, to ten, kto wierzy iż w sakramencie chrztu stał się dzieckiem Bożym i stara się tak postępować, prędzej czy później zacznie doświadczać blasku tej rzeczywistości<sup>28</sup>

Nowa ewangelizacja w swej zasadniczej treści niesie dobrą nowinę o dzieciństwie Bożym, które ma swój początek w chrzcie, ale także przypomina o powinności życia jako dziecko Boże. Jednak wielu ochrzczonych żyje tak, jakby żadna zmiana w ich życiu nie nastąpiła. Dlatego Kościół, który prowadzi ewangelizację *ad intra* i *ad extra*, ma świadomość, że nie czyni tego ludzkimi siłami, ale mocą nadprzyrodzoną, stąd też modli się o dar dzieciństwa Bożego i zdolność przyjęcia go<sup>29</sup>

Dar synostwa Bożego jest wyrazem daru nowego życia, gdyż sam Jezus jest nowym Człowiekiem. Nowe życie jest darem Bożym, dlatego „od człowieka wymaga się, by je przyjął i pozwolił mu w sobie wzrastać, jeśli chce urzeczywistnić siebie samego na miarę swego integralnego powołania na

<sup>25</sup> DV 52. Por. M i g u t. *Znaki Misterium Chrystusa* s. 118.

<sup>26</sup> Por. E. O z o r o w s k i. „Dał moc, aby się stali dziećmi Bożymi... *Chrystus w życiu wspólnoty kościelnej*. W: *Głósć Jezusa – Drogę, Prawdę i Życie*. Red. J. Misiurek, J. Popławski. Lublin: „Polihymnia” 1997 s. 91.

<sup>27</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 129.

<sup>28</sup> Por. O z o r o w s k i. „Dał moc, aby się stali... s. 96.

<sup>29</sup> Por. tamże s. 97.

podobieństwo Chrystusa”<sup>30</sup> Od momentu chrztu człowiek doświadcza trzech nowości: nowego życia, nowego stawania się człowiekiem i nowego działania<sup>31</sup> W tym duchu nowa ewangelizacja podkreśla konieczność przejścia od liturgii do życia.

Chrzest „rodzi i postuluje duchowość tej nowości życia – duchowość śmierci dla grzechu i ustawicznego umierania grzechowi oraz duchowość nowego narodzenia i życia w Chrystusie mocą działającego Ducha Świętego”<sup>32</sup> Chrystus zapoczątkowuje porządek nowego stworzenia, jednak dokonuje tego nie przez zniszczenie lub odrzucenie starego, lecz przez jego radykalne odnowienie<sup>33</sup> Chrystus jest nowym człowiekiem (Rz 5, 12-21), stąd każdy ochrzczony staje się nowym człowiekiem (Ef 4, 24), a Chrystus staje się zasadą nowej egzystencji, ostatecznym odniesieniem nowego rozwoju<sup>34</sup> Nowe narodzenie i przemiana człowieka dokonuje się poprzez udział w tajemnicy paschalnej Chrystusa, umiera „stary człowiek”, a rodzi się „człowiek nowy”<sup>35</sup> Narodziny nowego życia, a zwłaszcza nowe życie jest życiem w Duchu Świętym, bowiem w Jego mocy dokonuje się przewyżczenie starego człowieka i postępowanie według Nowego Prawa<sup>36</sup>

Człowieka ochrzczonego obowiązuje nowe życie w dwu aspektach: w sensie negatywnym chrześcijanin uwolniony od grzechu nie może do niego wracać, w sensie pozytywnym powinien oddać siebie na służbę Bogu i Jego sprawiedliwości. Oznacza to konieczność prowadzenia duchowej walki, gdyż chrześcijanin jest nowym stworzeniem, ale może popaść w chaos; umarł dla ciała, ale musi żyć w ciele; został wyzwolony z grzechu, ale jest wystawiony na pokusy<sup>37</sup> Duchowy wysiłek jest konsekwencją pytania: „Czy wyrzekasz

<sup>30</sup> EA 74.

<sup>31</sup> Por. T r i a c c a. „*Liturgia della vita*” s. 120.

<sup>32</sup> S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości* s. 20.

<sup>33</sup> Por. O z o r o w s k i. „*Dał moc, aby się stali...*” s. 87; J. R a t z i n g e r. *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*. Tłum. Z. Włodkova. Kraków: „Znak” 1994 s. 220-229.

<sup>34</sup> Por. A. J. N o w a k. *Chrzest źródłem rozwoju sakramentalnej osobowości*. W: *Chrzest – nowość życia* s. 107; Por. T r i a c c a. „*Liturgia della vita*” s. 122-123.

<sup>35</sup> Por. M i s i u r e k. *Chrzest – nowe stworzenie* s. 81-83; L. B a l t e r. *Sakrament chrztu św. fundamentem życia chrześcijańskiego*. W: Komisja Episkopatu Polski Duszpasterstwa Ogólnego. *Jezus Chrystus Jedyiny Zbawiciel świata wczoraj, dziś i na wieki*. Katowice: Drukarnia Archidiecezjalna 1996 s. 191.

<sup>36</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 133.

<sup>37</sup> J. K u d a s i e w i c z. *Biblijna teologia chrztu w świetle czytań nowego obrzędu*. W: *Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego*. Red. J. Kudasiwicz. Warszawa 1981 s. 37 ATK „*Collectanea Theologica*”

się szatana?” Chodzi więc o to, by „w odpowiedzi podjął zobowiązanie do całkowitego wyzwolenia się od grzechu, a więc spod władzy szatana; będzie to «piękna walka», która uczyni człowieka bardziej godnym jego powołania do życia w niebie, ale również bardziej doskonałym”<sup>38</sup>

Chrzest jest więc zobowiązaniem do zwalczania w sobie zła oraz wezwaniem do chodzenia w nowości życia mocą Chrystusa<sup>39</sup> Jednak powołaniem chrześcijanina jest nie tylko walka z grzechem i egoizmem, ale nade wszystko życie nowym przykazaniem, przykazaniem miłości jako normą postępowania. Moc tego zobowiązania wynika z wielkości daru. Darem Ducha Świętego jest agape (Rz 5, 5) – miłość uprzednia wobec postawy moralnej człowieka – miłość udzielona jako szczególny dar, nazwany „pieczęcią Ducha Świętego” (Ef 1, 13; 4, 30)<sup>40</sup> Ów dar miłości prowadzi człowieka najpierw do przekonania, że nie może on żyć bez miłości Bożej<sup>41</sup>, ale następnie uzdalnia człowieka do miłości i według niej powinien on kształtować całość swego życia<sup>42</sup>

Duchowość nowości życia wymaga nowego poziomu życia w Bogu, życia chrześcijańską wiarą, nadzieją i miłością, jednocześnie duchowość ta musi znaleźć swój wyraz w postawie misyjnej, w postawie świadectwa<sup>43</sup> Jednocześnie nowe życie w radykalnej nowości Ewangelii wymaga często zerwania z pewnymi obyczajami i z kulturą jakiegoś ludu czy środowiska<sup>44</sup>

Nowe życie oznacza ostatecznie powołanie do świętości. Najpierw świętość jest darem: „wraz z życiem Chrystusowym chrzest udziela duszy Jego świętości jako nowego warunku przynależności do Boga obok wyzwolenia i oczyszczenia (1 Kor 6, 11)”<sup>45</sup> Chrześcijanin na chrzcie otrzymuje oprócz łask Ducha Świętego także pieczęć, jako znak przynależności do Chrystusa i w „tej przynależności urzeczywistnia się jego podstawowa i ostateczna świętość; jest to uświęcenie ostateczne, trwałe, dokonujące się przez chrzest

<sup>38</sup> J a n P a w e ł II. *Kat. Chrzest w Kościele* nr 4.

<sup>39</sup> M i s i u r e k. *Chrzest – nowe stworzenie* s. 82.

<sup>40</sup> S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 151-153.

<sup>41</sup> Por. R H 10. Por. także R. R a k. *Duch Święty jako Dar i Jego dary*. W: J a n P a w e ł II. „*Dominum et Vivificantem*” *Tekst i komentarze*. Red. A. L. Szafranski. Lublin: RW KUL 1994 s. 148.

<sup>42</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 137.

<sup>43</sup> Por. S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości* s. 20.

<sup>44</sup> EA 74.

<sup>45</sup> J a n P a w e ł II. *Kat. Chrzest w Kościele* nr 4.



i utrwalone w niezatartym znamieniu. Ta zdolność jest trwała. Nie można jej utracić, znamię jest bowiem niezatarte”<sup>46</sup>

Ten ontyczny dar świętości sprawia, że „trzeba z radością odkrywać ten aspekt tajemnicy «nowego życia» zapoczątkowanego przez chrzest – z uzdolnienia związanego ze znamieniem wynika misja, a więc i odpowiedzialność: kto został obdarzony świętością Chrystusa, powinien ukazać ją światu «w całym postępowaniu» (1 P 1, 15), a więc podtrzymywać ją życiem sakramentalnym, zwłaszcza przez uczestnictwo w uczcie eucharystycznej”<sup>47</sup> Oznacza to, że z uświęcenia chrzcielnego rodzi się dla chrześcijan możliwość i obowiązek świętego życia. Dla chrześcijanina wiąże się to z koniecznością podjęcia wysiłku moralnego i dążenia do świętości.

Wielkości otrzymanych darów odpowiada wielkość zadań, podjęcie nowego sposobu postępowania jest konsekwencją daru uświęcania (1 P 1, 22 n.), gdyż świętość bytowa ma się urzeczywistniać w świętości moralnej<sup>48</sup> A ponieważ osobista świętość przyczynia świętości Kościołowi, obowiązkiem każdego ochrzczonego jest budowanie świętości Kościoła, a to łączy się z poczuciem odpowiedzialności za Kościół – Ciało Chrystusa<sup>49</sup> Istnieje więc Kościoła i świata w Chrystusie, wynika stąd zadanie uświęcania świata, dlatego kto buduje Kościół, wiąże świat z Chrystusem i odwrotnie, kto po chrześcijańsku kształtuje świat, przyczynia się do rozwoju królestwa Bożego na ziemi<sup>50</sup> Ostatecznie „życie w świętości pozwala w pełni wyrazić i zrealizować potrójne i zarazem jedyne *munus propheticum, sacerdotale et regale*, które każdy chrześcijanin otrzymuje w darze”<sup>51</sup>

Przyjęciu i wypełnieniu daru nowego życia pomaga udział w potrójnym urzędzie Jezusa Chrystusa – kapłańskim, prorockim i królewskim: „udział ludzi świeckich w potrójnym urzędzie Chrystusa – Kapłana, Proroka i Króla rozpoczyna się wraz z namaszczeniem Chrztu, rozwija przez Bierzmowanie, w Eucharystii zaś znajduje spełnienie i pełne mocy oparcie”<sup>52</sup> Warto rów-

<sup>46</sup> Tamże nr 5.

<sup>47</sup> Tamże.

<sup>48</sup> S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 153.

<sup>49</sup> M i s i u r e k. *Chrzest – nowe stworzenie* s. 86; V G a m b i n o. *Il carattere ecclesiale della vocazione e missione del fedele laico nella Chiesa e nel mondo*. W: *Laici per una nuova evangelizzazione* s. 98-99.

<sup>50</sup> Por. J. M i s i u r e k. *Apostolstwo wyrazem dojrzałości chrześcijańskiej*. W: *Dojrzałość chrześcijańska* s. 118.

<sup>51</sup> VS 107.

<sup>52</sup> ChL 14. Por. KK 31; AA 10; VS 107; ChL 33. Por. także S ł o m k a. *Ku dojrzałości laikatu* s. 125; S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 167; A. A m a t o. *Il mistero di Cristo fondamento dell'essere e dell'agire dei laici nella Chiesa e nel mondo*. W: *Laici per una nuova evangelizzazione* s. 81.

niez zauważyć, iż ochrzczeni nie tylko są uczestnikami potrójnego urzędu Chrystusa, ale „sam Chrystus kontynuuje swoje kapłaństwo w ich życiu, a zatem ich uczestnictwo w kapłaństwie wspólnym Kościoła dokonuje się z woli i dzięki działaniu Chrystusa, przedwiecznego i jedyne go najwyższego Kapłana”<sup>53</sup>

Ochrzczeni „uczestniczą w urzędzie kapłańskim Chrystusa, gdyż jako wcieleni przez Chrztę w Chrystusowe Ciało łączą się z Nim w tej ofierze, ofiarowując siebie samych i wszystkie swoje uczynki (por. Rz 12, 1-2)”<sup>54</sup> Oznacza to, że ochrzczeni stanowią święte kapłaństwo, którego celem jest składanie duchowych ofiar i głoszenie wielkich dzieł Bożych, których sami doświadczyli w momencie chrztu<sup>55</sup> Kapłaństwo wiernych winno zmierzać do tego, by wielbiąc Boga ofiarą całego życia świadczyli przed ludźmi o tym, co Bóg dla nich uczynił przez Jezusa Chrystusa, co w praktyce oznacza potrzebę nowego kultu i świadectwo<sup>56</sup> Dynamizm znamienia łaski Ducha Świętego sprawia, że „jak Chrystus na ziemi podporządkował całe swe życie ofierze kapłańskiej, podobnie Jego następcy – indywidualnie i jako wspólnota – powołani są do rozwijania zdolności do poświęcenia, jaką otrzymali wraz ze znamieniem”<sup>57</sup>

Udział w prorockim urzędzie Chrystusa „uprawnia i zobowiązuje świeckich do tego, by z wiarą przyjęli Ewangelię i głosili ją słowem i czynem, demaskując śmiało i odważnie wszelkie przejawy zła”<sup>58</sup> Ochrzczeni, uczestnicząc w nadprzyrodzonym zmyśle wiary Kościoła i w łasce słowa, winni zabiegać o to, by nowość i moc Ewangelii jaśniała w ich życiu codziennym, rodzinnym i społecznym. Funkcja prorocka ochrzczonego przejawia się ostatecznie w postawie świadectwa. Świadectwo chrześcijańskie wyraża nade wszystko jedność wiary i życia moralnego. Zaś świadczenie o wierze jest jednocześnie wezwaniem do osobistego uświęcenia, jest powołaniem do doskonałości<sup>59</sup>

Udział w urzędzie królewskim oznacza, że ochrzczeni „przeżywają swą chrześcijańską królewskość przede wszystkim poprzez duchową walkę, ażeby pokonać w sobie królestwo grzechu (por. Rz 6, 12), a następnie poprzez dar z siebie, aby w miłości i sprawiedliwości służyć Jezusowi, który jest obecny

<sup>53</sup> J a n P a w e ł II. Kat. *Uczestnictwo świeckich w kapłaństwie Chrystusowym* (15.12.1993) nr 2.

<sup>54</sup> ChL 14.

<sup>55</sup> K u d a s i e w i c z. *Biblijna teologia chrztu* s. 39-40.

<sup>56</sup> Por. KK 11; S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 154.

<sup>57</sup> J a n P a w e ł II. Kat. *Chrzest w Kościele* nr 7.

<sup>58</sup> ChL 14. Por. R a k. *Chrzest – nowością życia* s. 76.

<sup>59</sup> S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości* s. 21.

we wszystkich braciach, a zwłaszcza najmniejszych (por. Mt 25, 40)”<sup>60</sup> Miłość, która jest istotą funkcji królewskiej, jest postawą nie tylko na wzór Chrystusa, ale także czerpie z Jego ofiary, „uczestnicząc bowiem w ofierze Krzyża, chrześcijanin dostępuje udziału w ofiarnej miłości Chrystusa i zostaje uzdolniony oraz zobowiązany do okazywania tejże miłości w życiu poprzez wszystkie swoje postawy i czyny”<sup>61</sup>

Zarówno wszczęcie w Chrystusa, jak i udział w Jego misji ma wyraźny charakter eklezjalny. Ochrzczeni uczestniczą w potrójnym urzędzie Chrystusa jako członkowie Kościoła, tworzą jedno Ciało Pańskie. Właśnie dlatego, że udział ten wywodzi się z przynależności do kościelnej wspólnoty, winien być przeżywany i realizowany we wspólnocie i dla wspólnoty.

## II. WŁĄCZENIE W KOŚCIÓŁ WEZWANIEM DO ODPOWIEDZIALNOŚCI

Poczynając od chrztu proces inicjacji oznacza coraz głębsze wprowadzenie chrześcijanina w nadprzyrodzoną społeczność Kościoła<sup>62</sup> Życie w Chrystusie nie może się spełnić poza Kościołem, gdyż dar nowego życia jest włączeniem w Chrystusa i w Kościół<sup>63</sup> Przez chrzest chrześcijanie jednoczą się z Chrystusem, wzajemnie ze sobą i z Kościołem. Ze strony człowieka to pełniejsze wprowadzenie do Ciała Mistycznego polega na świadomym i odpowiedzialnym potwierdzeniu bycia w Kościele i dla Kościoła.

Oryginalność Kościoła jako wspólnoty chrześcijan oddają biblijne obrazy ciała i budowli. Sakrament chrztu wciela fundamentalnie w Mistyczne Ciało Chrystusa i wspólnotę ludu Bożego, w jeden organizm z Chrystusem jako Głową (Ef 1, 22 n.), który utrzymywany jest w jedności przez działanie Ducha Świętego (1 Kor 12, 4-7)<sup>64</sup> Zapoczątkowane istnienie nowego człowieka ma wymiar wspólnotowy, bowiem skoro chrzest stanowi początek naszego istnienia w Ciele Mistycznym Chrystusa, to egzystencja ta jest ze swej natury wspólnotowa<sup>65</sup>

<sup>60</sup> ChL 14.

<sup>61</sup> VS 107.

<sup>62</sup> Por. KK 11; S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 163.

<sup>63</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 133.

<sup>64</sup> Por. S ł o m k a. *Chrzest jako podstawa duchowości* s. 18; S a n t o r s k i. *Duchowość sakramentów* s. 152; M i s i u r e k. *Chrzest – nowe stworzenie* s. 83.

<sup>65</sup> Por. B. W. Z u b e r t. *Chrzest – podstawą nowej podmiotowości prawnej*. W: *Chrzest – nowość życia* s. 145.

Ponadto społeczną jedność ochrzczonych oddaje obraz budowli – świątyni (Ef 2, 20). Obraz ten oznacza nie tylko zespolenie wielu w jedną całość, ale nieustanne przenikanie mocy Bożej i zyskiwanie godności ze strony ochrzczonych. Będąc świątynią – społeczność ochrzczonych stanowi „mieszkanie Boga przez Ducha” (Ef 2, 22), a przysługujący miejscu świętemu szacunek należy się całej wspólnotie i każdemu (1 Kor 3, 16 n.)<sup>66</sup>

Więź wiernych z Chrystusem przez chrzest tworzy wspólnotę w dwojakim sensie. Od strony negatywnej oznacza zniesienie różnic prawnych, narodowych, religijnych, społecznych oraz jest proklamacją jedności i różności duchowej (Ga 3, 2). Od strony pozytywnej ochrzczeni stają się kimś jednym w Chrystusie, jakby jedną osobą w Chrystusie, jednym nadprzyrodzonym organizmem, który z Chrystusa czerpie swą jedność (Ga 3, 28)<sup>67</sup> Dlatego ów osobowy kontakt człowieka z Chrystusem i między ochrzczonymi możliwy jest tylko i wyłącznie w Kościele.

Przez chrzest człowiek staje się członkiem nowej wspólnoty, której cechą szczególną jest jedność i równość ludzi, bowiem łącząc mocą daru Ducha Świętego ludzi z Chrystusem chrzest zespała ich wzajemnie między sobą, dając im w tej nowej społeczności wspólne, a zarazem różne zadania (1 Kor 12, 13 n.)<sup>68</sup> Zatem powinnością jest zabieganie o jedność: „usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój” (Ef 4, 3-6)<sup>69</sup> Dlatego trzeba uznać, że Kościół różni się od organizacji świeckich, jest bowiem wspólnotą, komunią w Duchu Świętym, którą Chrystus umiłował i którą Duch Święty żywi, uświęca i pielęgnuje (Ef 5, 26. 29), ale każdy ma rosnąć w Duchu przyczyniając się do wzrostu samego Kościoła<sup>70</sup>

Włączenie w Kościół w połączeniu z darem synostwa Bożego oznacza konieczność odkrycia dziecięstwa braterskiego. W pojęciu dziecięstwa zawiera się braterstwo ludzi w Jezusie Chrystusie, czyli wymiar wertykalny dopełnia się w wymiarze horyzontalnym. Człowiek, który już w porządku stworzenia odkrywa, że jest istotą społeczną, w porządku zbawienia poznaje, że zbawić może się we wspólnocie, gdyż wspólnota ta bierze początek z Trójcy Świętej i określa historię zbawienia<sup>71</sup>

<sup>66</sup> Por. R a k. *Chrzest – nowością życia* s. 70.

<sup>67</sup> Por. K u d a s i e w i c z. *Biblijna teologia chrztu* s. 38.

<sup>68</sup> G. K o c h. *Sakramentologia – zbawienie przez sakramenty*. Tłum. W Szymona. Kraków: Wyd. „M” 1999 s. 149.

<sup>69</sup> Por. N a g ó r n y. *Chrzest – nowe życie* s. 128.

<sup>70</sup> Por. R a k. *Chrzest – nowością życia* s. 74.

<sup>71</sup> Por. O z o r o w s k i. *„Dał moc, aby się stali... s. 92.*

Warto jednak zaznaczyć, że komunია Kościoła nie jest kolektywizmem, w którym jednostka jest całkowicie podporządkowana grupie społecznej. W Kościele to, co wspólne, służy temu, co indywidualne i odwrotnie to, co indywidualne, przyczynia się do wzrostu całości<sup>72</sup> Dzieje się tak według zasady: im bliżej ktoś jest Chrystusa, tym bliżej jest względem braci i im bardziej żywą jest wspólnota Kościoła, tym większa szansa rozwoju życia swoich członków<sup>73</sup> W takiej wspólnocie, tworząc razem Ciało Chrystusa, więzy z innymi pozwalają człowiekowi pozostać sobą, zachowując własną odrębność, dlatego dziecięstwo i braterstwo są komplementarne.

Szczególnym zadaniem ewangelizacyjnym Kościoła jest świadectwo życia wspólnoty i umiejętność przyjęcia nowo ochrzczonych. Oczywiście obowiązkiem Kościoła jest przygotowanie do chrztu poprzez katechumenat, a potem nauczanie religii, ale także otwartość na nowych członków wspólnoty. Ochrzczony jest nie tylko ciężarem, ale także darem dla Kościoła, bowiem „wnosi we wspólnotę nową energię, entuzjazm wiary, pragnienie znalezienia w Kościele życia Ewangelią”<sup>74</sup>

Skoro społeczność ochrzczonych stanowi oryginalną wspólnotę, to obowiązują w niej także inne prawa: obowiązek miłości Boga i bliźniego, rady ewangeliczne i błogosławieństwa<sup>75</sup> Z chrztu wynika obowiązek miłości, bowiem ochrzczeni w jednym Duchu stanowią jedno ciało (1 Kor 12, 21-26), a najdoskonalszą więzią międzyludzką jest miłość. Ponadto tworzenie jednego ciała wymaga ciągłej współpracy, a miłości najbardziej potrzebują słabi, których po prostu wstydzili się ludzka społeczność. W tym kontekście św. Paweł wylicza dary i charyzmaty, wśród których największa jest miłość, dlatego rzeczywistość chrztu realizuje się w miłości<sup>76</sup>

Wyrazem odpowiedzialności za wspólnotę Kościoła jest poddanie się posłudze Ducha Świętego, który swoją mocą jednoczy ciało w miłości udzielając darów charyzmatycznych<sup>77</sup> Dlatego przypomina Papież, że jednym z ważniejszych zadań Kościoła dzisiaj jest „odkrycie obecności Ducha Świę-

---

<sup>72</sup> Por. ChL 28. Por. także T r i a c c a. „*Liturgia della vita*” s. 124.

<sup>73</sup> Por. O z o r o w s k i. „*Dał moc, aby się stali...*” s. 94.

<sup>74</sup> R Mi 47.

<sup>75</sup> Por. R a k. *Chrzest – nowością życia* s. 75.

<sup>76</sup> Por. K u d a s i e w i c z. *Biblijna teologia chrztu* s. 39; O z o r o w s k i. „*Dał moc, aby się stali...*” s. 98.

<sup>77</sup> Por. J. K u d a s i e w i c z. *Rola Ducha Świętego w dziejach zbawienia w świetle czytań biblijnych odnowionego obrzędu bierzmowania*. W: *Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego* s. 135-151.

tego, który działa w Kościele zarówno na sposób sakramentalny, zwłaszcza poprzez Bierzmowanie, jak i za pośrednictwem licznych charyzmatów, zadań i posług przez Niego wzbudzonych dla dobra Kościoła”<sup>78</sup>

Już chrzest stanowi podstawę określenia prawa i obowiązku apostołstwa, choć dopiero bierzmowanie daje uzdolnienie i poruczenie do bezpośredniego i społecznego apostołstwa<sup>79</sup> Dojrzałość chrześcijańska domaga się wykorzystania darów sakramentalnych do apostołstwa w Kościele i świecie, bowiem ewangelizacja stanowi wspólne zadanie wszystkich ochrzczonych<sup>80</sup> Ponadto dojrzały apostołat ma charakter eklezjalny, bowiem chodzi o prawowierność w nauczaniu i postępowaniu moralnym oraz okazywanie szacunku i podporządkowanie się przepisom hierarchii kościelnej<sup>81</sup> Nie do pomyślenia jest więc ewangelizacja niezależna od Kościoła, zwłaszcza prowadzona przez ruchy religijne<sup>82</sup>

Trzeba jednak zaznaczyć, że ludzie wprowadzeni do Kościoła poprzez sakramenty inicjacji mają swój czynny udział w życiu i działalności ewangelizacyjnej Kościoła, dzięki temu, że czerpią siły z czynnego udziału w życiu liturgicznym swojej wspólnoty, nade wszystko zaś w Eucharystii<sup>83</sup> Oznacza to, że Eucharystia prowadzi do pełni inicjacje chrześcijańską<sup>84</sup> i otwiera na dynamizm życia chrześcijańskiego. Uznając żywy związek Eucharystii z ewangelizacją, trzeba podkreślić, że Kościół żyje i działa dzięki Eucharystii.

<sup>78</sup> TMA 45.

<sup>79</sup> Por. J. B u x a k o w s k i. *Aspekty duszpasterskie teologii bierzmowania*. W: *Sakrament bierzmowania. Ewangelizacja młodzieży. Program duszpasterski na rok 1991/92. Komisja Episkopatu Polski Duszpasterstwa Ogólnego*. Red. E. Szczotok, A. Liskowacka. Katowice: Księgarnia św. Jacka 1991 s. 34.

<sup>80</sup> Por. G. B e r n a c k i. *Bierzmowanie sakramentem chrześcijańskiej dojrzałości*. W: *Dojrzałość chrześcijańska* s. 40; M i s i u r e k. *Apostolstwo wyrazem dojrzałości* s. 116-118.

<sup>81</sup> Por. M i s i u r e k. *Apostolstwo wyrazem dojrzałości* s. 121.

<sup>82</sup> Por. CHL 29-30.

<sup>83</sup> Por. VS 107; ChL 33.

<sup>84</sup> Por. P. P e t r y k. *Eucharystia centrum życia chrześcijańskiego*. W: *Jezus eucharystyczny*. Red. M. Rusecki, M. Cisko. Lublin: RW KUL 1997 s. 133.

## BIBLIOGRAFIA

## 1. Źródła

Jan Paweł II:

Encyklika *Redemptor hominis*. Watykan 1979.

Encyklika *Dominum et Vivificantem*. Watykan 1986.

Encyklika *Redemptoris missio*. Watykan 1990.

Encyklika *Veritatis splendor*. Watykan 1993.

Adhortacja apost. *Christifideles laici*. Watykan 1988.

Adhortacja apost. *Ecclesia in Africa*. Watykan 1995.

List apostolski *Tertio millennio adveniente*. Watykan 1994.

Kat. Ewangelizacja i katecheza podstawowym zadaniem Kościoła (5.12.1984).

Kat. Chrzest w Kościele – wspólnocie kapłańskiej i sakramentalnej (25.03.1992).

Kat. Uczestnictwo świeckich w kapłaństwie Chrystusowym (15.12.1993).

## 2. Opracowania

A m a t o A.: Il mistero di Cristo fondamento dell'essere e dell'agire dei laici nella Chiesa e nel mondo. W: Laici per una nuova evangelizzazione. Studi sull'esortazione apostolica „Christifideles laici” di Giovanni Paolo II. Red. M. Toso. Leumann (To) 1990 s. 77-90.

B a l t e r L.: Sakrament chrztu św. fundamentem życia chrześcijańskiego. W: Komisja Episkopatu Polski Duszpasterstwa Ogólnego. Jezus Chrystus Jedyńy Zbawiciel świata wczoraj, dziś i na wieki. Katowice: Drukarnia Archidiecezjalna 1996 s. 189-199.

B e r n a c k i G.: Bierzmowanie sakramentem chrześcijańskiej dojrzałości. W: Dojrzałość chrześcijańska (Homo meditans XI). Red. A. J. Nowak, W Słomka. Lublin: TN KUL 1994 s. 37-44.

B u x a k o w s k i J.: Aspekty duszpasterskie teologii bierzmowania. W: Sakrament Bierzmowania. Ewangelizacja młodzieży. Program Duszpasterski na rok 1991/92. Komisja Episkopatu Polski Duszpasterstwa Ogólnego. Red. E. Szczotok, A. Liskowacka. Katowice: Księgarnia św. Jacka 1991 s. 21-35.

G a m b i n o V Il carattere ecclesiale della vocazione e missione del fedele laico nella Chiesa e nel mondo. W: Laici per una nuova evangelizzazione s. 91-116.

K o c h G.: Sakramentologia – zbawienie przez sakramenty. Tłum. W Szymona. Kraków: Wyd. „M” 1999.

K u d a s i e w i c z J.: Biblijna teologia chrztu w świetle czytań nowego obrzędu. W: Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego. Red. J. Kudasiewicz. Warszawa 1981 s. 17-42. ATK „Collectanea Theologica”

K u d a s i e w i c z J.: Rola Ducha Świętego w dziejach zbawienia w świetle czytań biblijnych odnowionego obrzędu bierzmowania. W: Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego s. 93-155.

- M i g u t B.: Znaki Misterium Chrystusa. Lublin: RW KUL 1996.
- M i s i u r e k J.: Apostolstwo wyrazem dojrzałości chrześcijańskiej. W: Dojrzałość chrześcijańska s. 107-122.
- M i s i u r e k J.: Chrzest – nowe stworzenie w Chrystusie. W: Chrzest – nowość życia (Homo meditans X). Red. A. J. Nowak, W Słomka. Lublin: TN KUL 1992 s. 79-91.
- N a g ó r n y J.: Chrzest – nowe życie w moralności Nowego Przymierza. W: Chrzest – nowość życia s. 123-137.
- N o w a k A. J.: Chrzest źródłem rozwoju sakramentalnej osobowości. W: Chrzest – nowość życia s. 93-122.
- O z o r o w s k i E.: „Dał moc, aby się stali dziećmi Bożymi...” Chrystus w życiu wspólnoty kościelnej. W: Głosić Jezusa – Drogę, Prawdę i Życie. Red. J. Misiurek, J. Popławski. Lublin: „Polihymnia” 1997 s. 85-98.
- P e t r y k P.: Eucharystia centrum życia chrześcijańskiego. W: Jezus eucharystyczny. Red. M. Rusecki, M. Cisło. Lublin: RW KUL 1997 s. 131-144.
- R a k R.: Chrzest – nowością życia. W: Chrzest – nowość życia s. 67-78.
- R a k R.: Duch Święty jako Dar i Jego dary. W: Jan Paweł II. *Dominum et Vivificantem*. Tekst i komentarze. Red. A. L. Szafranski. Lublin: RW KUL 1994 s. 137-149.
- R a t z i n g e r J.: Wprowadzenie w chrześcijaństwo. Tłum. Z. Włodkowa. Kraków: „Znak” 1994.
- R o m a n i u k K.: Sakramentologia biblijna. Warszawa: Wyd. Salezjańskie 1994 s. 17-18.
- S a n t o r s k i A.: Duchowość sakramentów chrześcijańskiej inicjacji. W: Teologia duchowości katolickiej. Lublin 1993 s. 148-177.
- S ł o m k a W Chrzest jako podstawa duchowości chrześcijańskiej. W: Chrzest – nowość życia s. 13-22.
- S ł o m k a W Ku dojrzałości laikatu w Kościele i świecie. Studium według adhortacji Jana Pawła II *Christifideles laici*. W: Dojrzałość chrześcijańska s. 123-135.
- T r i a c c a A. M.: „Liturgia della vita” e „partecipazione alla liturgia” A proposito di „sacramenti e vita” del fedele laico. W: Laici per una nuova evangelizzazione. Studi sull’esortazione apostolica „Christifideles laici” di Giovanni Paolo II. Red. M. Toso. Leumann (To) 1990 s. 117-133.
- Z u b e r t B. W.: Chrzest – podstawą nowej podmiotowości prawnej. W: Chrzest – nowość życia s. 139-152.



**BAPTISM BEING THE BASIS  
OF A NEW EVANGELISATION AS RESPONSIBILITY FOR THE CHURCH**

**S u m m a r y**

The sacrament of Baptism is the foundation of Christian life, the source and consolidation of the new life of God's children, and at the same time it becomes the source of responsibility for the Church. Evangelisation is on the one hand a happy annunciation of the vastness of God's grace and the gift of a new life that is contained in the sacrament of Baptism, and on the other it becomes enlivened and credible when it leads to a full life with the gifts of Baptism and to fulfilling the baptismal oaths.

The richness of sacramental gifts makes the whole of a Christian's life require discovering and realising the baptismal gifts. As it is a personal unification with Christ that results in becoming a God's child and being born anew, Baptism obliges the christened one to strive after sainthood in the power of the Holy Spirit, through putting into effect the royal priesthood. At the same time including the christened one into the ecclesiastical Christ's Body, it obliges him to look for unity in the Church and building the Church through the testimony of his life. Certainly for being completely included in the Church and its mission the remaining initiation sacraments are necessary: Confirmation and Eucharist.

*Translated by Tadeusz Karłowicz*

**Słowa kluczowe:** chrzest, nowe życie, ewangelizacja, odpowiedzialność za Kościół.

**Key words:** Baptism, new life, evangelisation, responsibility for the Church.